

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ РЕДАКТОРІВ ДИТЯЧИХ ОСВІТНІХ ВИДАНЬ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ: ЦІЛЬОВИЙ КОМПОНЕНТ

У статті представлено цільовий компонент моделі формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань у процесі фахової підготовки. Окреслено етапи побудови моделі професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань у процесі фахової підготовки. Визначено функції цільового компоненту моделі, які поєднують соціальне замовлення держави. Охарактеризовано мету моделі формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань у процесі фахової підготовки на стратегічному та оперативному рівнях.

Ключові слова: модель, моделювання, цільовий компонент, формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань.

In the article the having a special purpose component of model forming the professional culture of future editors child's educational editions is presented in the process of professional preparation. Outlined the stages construction of model of professional culture of future editors of child's educational editions in the process of professional preparation. Functions are certain having a special purpose a component models which combine the social order of the state. The purpose of model forming of professional culture of future editors of child's educational editions is described in the process of professional preparation on strategic and operative levels.

Key words: model, modelling, target component, forming the professional culture of future editors child's educational editions.

У епоху інформаційних технологій, безперервного зростання потоку інформації виникає потреба оптимізації джерел її отримання у загальному контексті сучасних форм нагромадження, зберігання, трансляції та передавання знань новим поколінням. На етапі сучасних зрушень зазначена проблема актуалізується й у зв'язку зі зменшенням ролі книги у процесі пізнання навколишнього світу дитиною. Додаткової уваги окреслена проблема набуває у контексті підготовки майбутніх редакторів дитячих освітніх видань, оскільки рівень їх професіоналізму, професійної культури визначає якість освітнього видання, відповідно, забезпечує інтелектуальний розвиток підростаючого покоління, тобто прогресу суспільства.

Одним із механізмів удосконалення процесу професійної підготовки майбутніх редакторів є впровадження в систему діяльності вищих навчальних **«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»**

закладів ефективних моделей, технологій оволодіння знаннями та вміннями, орієнтованих на формування їх професійної культури. Формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань у процесі фахової підготовки передбачає забезпечення (підготовки до виконання усіх професійних функцій), цілісності (готовності до самореалізації та самовдосконалення). Одним із підходів до вирішення означеної проблеми є моделювання процесу формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань. Питанням моделювання фахової підготовки, можливостей моделювання як методу аналізу й синтезу – об'єкт наукових досліджень С.І. Архангельського [1], Ю.К. Бабанського [2], В.П. Безпалька [3], С.С. Вітвицької [4], В.В. Докучаєвої [5], Н.В. Кузьміної [6], В.О. Штоффа [7] та ін.

Сучасні науковці зосереджують увагу на тому, що модель – це знакова система, за допомогою якої можна відтворити дидактичний процес як предмет дослідження, показати в цілісності його структуру, функціонування та зберегти цю цілісність на всіх етапах дослідження [4, с. 38]; інформаційний образ реального об'єкта, який відтворює даний об'єкт (систему) з певним ступенем точності й у формі, відмінній від форми самого об'єкта (системи); аналогія, проміжна ланка між висунутими теоретичними положеннями та їх перевіркою у реальному педагогічному процесі [6]. Аналіз наукової та фахової літератури засвідчує, що моделювання можна розглядати як дослідницьку мету при визначенні стратегії інноваційних перетворень; засіб відображення й перетворення об'єкта, що поки не існує в реальності, оперування об'єктами, стосовно яких знання не представлені в повному обсязі, імітації реальних процесів розвитку навчального закладу.

Розглядаючи проблему побудови моделі професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань у процесі фахової підготовки пропонуємо визначити її через систему дій, основу яких складають етапи: визначення цілей підготовки; організація діяльності, спрямованої на формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань; формування стійкої мотивації; створення професійного фону; творче застосування форм і методів підготовки; удосконалення навчального процесу з урахуванням вдосконалення професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань.

Відповідно, у модель формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань у процесі фахової підготовки включено структурні компоненти: цільовий, змістово-операційний, результативний. Детальніше охарактеризуємо цільовий компонент.

Представлена модель реалізує процес ціле утворення на двох рівнях: стратегічному, оперативному.

На стратегічному рівні відбувається фахова інтерпретація суспільного замовлення і визначаються пріоритети формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань, що зумовлює переорієнтацію навчально-професійних завдань редактора в межах інформаційно-освітнього простору на удосконаленні професійної культури. *«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»*

Рівень оперативного цілеутворення передбачає конкретизацію стратегічної мети, реалізація якої представлена у розробленій моделі на основі навчального процесу в контексті її спрямованості щодо формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань.

За таких умов *цільовий компонент* моделі поєднує соціальне замовлення держави (Формування інтелектуально-розвиненого, успішного, загартованого викликами часу майбутнього редактора дитячих освітніх) та мету, яка розроблена на основі професійних функцій редакторсько-видавничого профілю напряму підготовки 6.030303. «Видавнича справа та редагування» та 6.020303. Філологія (українська мова та література) спеціалізація: «Редагування освітніх видань», де базовими функціями є: ☐ *проектувальна* (дослідження попиту потенційних споживачів щодо запланованого видавничого проекту; узгодження плану оригінал-макету майбутніх видань / оформлення сайту з художнім редактором / веб-дизайнером, ілюстратором тощо; розробка оригінал-макету газети/журналу, створення сайту в інтернеті, визначення і структурування);

☐ *дослідницька* (редакторський аналіз та оцінка видавничих оригіналів; встановлення невідповідності видавничого оригіналу редакційно-видавничим нормам і стандартам; здійснення видавничих та друкарських коректур);

☐ *технологічна* (комп'ютерний набір / переклад, сканування / комп'ютерна обробка, макетування, верстання видавничих оригіналів; редакційна підготовка текстів до публікації: визначення актуальності тематики, точності, інформативності, повноти, прив'язка матеріалу до конкретного медіа ресурсу; здійснення зчитування, вичитування та звіряння видавничого оригіналу; здійснення коректури друкарських відбитків / оригінал-макетів, веб-текстів);

☐ *евристична* (критичний аналіз і творча робота: з огляду на знання про актуальність публікацій і видань, визначати тему імовірного виступу в ЗМК із критикою, збирати матеріал для виступу, компонувати текст/презентацію виступу або публікації; просування й популяризація сайту / видавничої організації в інтернеті);

☐ *організаційна* (організація підготовки, презентації і поширення інформації про друкований і / чи електронний видавничий продукт із застосуванням рекламних і піар-технологій; організація, розподіл і контроль за роботою технічного персоналу видавничих організацій; складання і ведення технологічної документації, фахових звітів, баз даних / архіву у межах редакційно-видавничого процесу відповідно до правил складання та вимог до змісту видавничої технологічної документації; складання спеціальної документації за результатами розробки концепції видання, використовуючи типові форми і правила її складання; залучення й первинна організація роботи авторів публікацій, допомога їм у редакторській підготовці видавничих оригіналів; контроль за виконанням договорів про співробітництво, укладених згідно з чинним законодавством; оперативне контролювання ходу виконання графіків підготовки та проходження рукописів і коректурних відбитків, ведення бази обліку руху рукописів / статейних матеріалів, дотримання

«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»

графіку оновлення сайту; удосконалення форм співробітництва і координація дій усередині видавничої організації; контроль забезпеченості ресурсами, додержання технології видавничо-поліграфічного виробництва);

□ *авторська* (створення власного інформаційного продукту (тексту); редагування власного інформаційного продукту).

Відповідно мета пропонованої моделі формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань у процесі фахової підготовки вимагає на стратегічному рівні підготовку редакторів, яка полягає у їх високому рівні професійної культури та удосконаленні фахових знань, умінь, навичок. Водночас, мета на оперативному рівні визначає спрямованість реалізації професійної підготовки у межах конкретного навчального закладу і ефективної взаємодії учасників навчального процесу, що передбачає формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань.

Резюмеюмо, що модель формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань у процесі фахової підготовки залежить від успішного впровадження усіх компонентів. Отже, модель формування професійної культури майбутніх редакторів дитячих освітніх видань у процесі фахової підготовки тлумачиться як універсально-комплексна взаємодія суб'єктів діяльності освітньої та редакторсько-видавничої галузі, в основу якої покладено навчально-методичну інформацію із продукцією та її реципієнтами шляхом виконання стратегічних етапів і операцій, спрямованих на розвиток професійної культури та впровадження її у життя як результат навчання.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Архангельский С.И. Учебный процесс в высшей школе и его закономерные основы и методы: учеб.-метод. пособие / С.И. Архангельский. – М.: Высшая школа, 1980. – 368 с.
2. Бабанский Ю.К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований: дидактический аспект / Ю.К. Бабанский. – М.: Педагогика, 1982. – 192 с.
3. Беспалько В.П. Системно-методическое обеспечение учебно-воспитательного процесса подготовки специалистов / В.П. Беспалько, Ю.Г. Татур. – М.: Высш. шк., 1989. – 141 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підруч. за модульно-рейтинговою системою навчання / С.С. Вітвицька. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 384 с.
5. Докучаєва В.В. Проектування інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому просторі: [монографія] / В.В. Докучаєва. – Луганськ: Альма-матер, 2005. – 304 с.
6. Кузьмина Н.В. Методы системного педагогического исследования / Н.В. Кузьмина. – Л.: Издательство ЛГУ, 1980. – 123 с.
7. Штофф В.А. Моделирование и философия / Виктор Александрович Штофф. – М. – Л.: Наука, 1966. – 301 с.